

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 14-01-33899 רשת בטחון בע"מ נ' מקורות חברת מים בע"מ ואח'

לפני ד"ר עודד מודריק-שופט, סגן נשיא

עותרת

רשת בטחון בע"מ
על-ידי עו"ד אבישי אלקושי

נגד

משיבים

1. מקורות חברת מים בע"מ
על-ידי עו"ד ד"ר גאי כרמי ; ד"ר ליפא מאיר ושות'

2. רשף בטחון (1993) בע"מ
על-ידי עו"ד עמית אבן ו/או עו"ד עידן אבן

3. מוקד ח.א.ש. בע"מ
על-ידי עו"ד א. צפדיה ואח'

4. צוות 5 אבטחה בע"מ
על-ידי עו"ד משה בן שימול ואח'

פסק דין

1 מהו גדר ההתערבות של בית משפט לעניינים מנהליים בטענה שההצעה הזוכה במכרז היא הצעה
2 גרעונית? זו השאלה המצויה במוקד הדיון בעתירה זו.
3
4

הנסיבות

5 מקורות חברת מים בע"מ (להלן: "מקורות") פרסמה מכרז לאספקת שירותי שמירה ואבטחה
6 במתקנים רגישים ואסטרטגיים המצויים במרחב דרום (להלן: "המכרז"). המציעים במכרז התבקשו
7 לתת הצעת מחיר לשלושה רכיבים: שעת עבודה של שומר שטח (X); מחיר לשימוש חודשי ברכב 4*4
8 (Y); ומחיר חודשי לציוד (Z). נוסחת החישוב הקבועה במכרז לבחינת עלות ההצעות היא:
9
$$12 \cdot \{ (29,200 \cdot X) + (52,560 \cdot 1.075 \cdot X) + (60,064 \cdot 1.15 \cdot X) + (3 \cdot Y) + Z \}$$

10
11 מקורות ציינה בתנאי המכרז שתהיה הקפדה על זכויות סוציאליות של העובדים, לרבות זכויות
12 עובדי כוח האדם או קבלני שירות בתחום שמירה ואבטחה [ויבכלל זה תשלום שכר המינימום ויתר
13 זכויות העובדים בהתאם לדין...].
14
15

¹ הנוסחה מורכבת ממכפלות של שעות העסקה במספרי שומרים לרמות האיכות השונות שלהם, בצירוף מכפלות של כלי הרכב ובצירוף המחיר לציוד.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 14-01-33899 רשת בטחון בע"מ נ' מקורות חברת מים בע"מ ואח'

קודם לפרסום המכרז ערכה מקורות, באמצעות ר"ח אילן שגב, אומדנים ביחס לשלושת רכיבי הצעת המחיר במכרז. אומדן לשעת מאבטח (כולל תוספת עבור עבודה בשבתות וחגים ותקורות שונות) – 39 ש"ח; עלות חודשית לשלושה כלי רכב 4*4 – 33,678 ש"ח [3*11,226]; עלות חודשית לציוד – 4,481 ש"ח. האומדנים פורסמו במסמכי המכרז. חודגש כי ביחס לשעת מאבטח לא תתקבל הצעה הנמוכה ממחיר האומדן. ביחס לסך שני הרכיבים הנוספים נקבע כי ההצעה יכולה להיות נמוכה ב-30% ממחיר האומדן.

בסיור קבלנים מקדים הוצגו שאלות הבהרה שונות. מקורות הוציאה מסמך מענה לשאלות ההבהרה. שמונה חברות הגישו הצעות במכרז, ביניהן העותרת.

הצעתה של חברת רשף ביטחון בע"מ (להלן: "רשף ביטחון"), כהצעה הזולה ביותר, זכתה במכרז. החברה הציעה עבור שעת מאבטח 39.3 ש"ח, 8,094 ש"ח עלות חודשית של רכב ו-3,230 ש"ח עלות ציוד חודשי. סך ההצעה עולה כדי 6,412,825 ש"ח.

הצעתה של חברת מוקד ח.א.ש בע"מ (להלן: "ח.א.ש") נקבעה להיות זוכה חליפית. ח.א.ש הציעה עבור שעת מאבטח 39.85 ש"ח, 7,860 ש"ח עלות חודשית של רכב ו-3,333 ש"ח עלות ציוד חודשי. סך ההצעה עולה כדי 6,490,763 ש"ח.

העותרת הציעה עבור שעת מאבטח 44.38 ש"ח, 13,370 ש"ח עלות חודשית של רכב ו-4,781 ש"ח עלות ציוד חודשי. סך ההצעה עלה כדי 7,407,633 ש"ח. בבדיקת הצעת העותרת התעורר ספק בעניין עמידה בדרישות הסף הכוללות בין היתר דרישת ניסיון מסוים. מקורות פנתה לעותרת בבקשה לקבל הבהרות בעניין זה. בסופו של דבר, לא היה צורך לדון בפסילת הצעת העותרת מפני שהזכייה במכרז נמסרה לשתי מציעות, רשף ביטחון ו-ח.א.ש (להלן יחדיו "הזוכות"), שהצעותיהן היו הזולות ביותר. מלבדן הוגשה הצעה נוספת, חברת צוות חמש אבטחה בע"מ (להלן: "צוות חמש") שהייתה אף היא זולה מהצעת העותרת.

טענות העותרת

בפי העותרת שלוש טענות. הטענה הראשונה היא שהאומדן שנקבע בידי מקורות לקוי, שכן אינו כולל את תשלום מלוא הזכויות הסוציאליות בהתאם לחוק העסקת עובדים על ידי קבלני שירות בתחומי השמירה וניקיון בגופים ציבוריים, תשע"ג-2013 (להלן: "חוק העסקת עובדים") והצו שהותקן מכוחו של חוק זה - צו העסקת עובדים על ידי קבלני שירות בתחומי השמירה וניקיון בגופים ציבוריים, תשע"ג-2013 (להלן: "צו העסקת עובדים").²

² במסמך הבהרות נקבע כי שחוק העסקת עובדים חל על המכרז. חוק זה קובע כי תשלום שכר המינימום לשעת עבודה של שומר הינו 24.98 ש"ח, ועל תעריף שעת עבודה בשבתות וחגים (150%) יש להפריש 8.33% למינצוים, 7% לפנסיה ו-3.45% לביטוח לאומי מעסיקים. כמו כן, עבור שעה שמינית במשמרת לילה יש לשלם תוספת של 125% (הכלולה במחיר המינימום הקבוע באומדן).

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 14-01-33899 רשת בטחון בע"מ נ' מקורות חברת מים בע"מ ואח'

- 1 הטענה השנייה היא שההצעות הזוכות הן הצעות גרעוניות לפי שאינן כוללות את כל הרכיבים
- 2 האמורים להשתלם [שעות עבודה בשבתות וחגים, הוספת עלות מפקח (186 שעות בחודש) והוספת
- 3 עלות תקורות כגון תמחור שעה נוספת במשמרת לילה, ערבויות, ביטוחים, הסעות וכלכלה]. ממילא
- 4 הן אינן כוללות רכיב רווח לחברה הזוכה. הצעות גרעוניות אלו יגרמו במישורין להפחתה במשכורות
- 5 העובדים ולפגיעה בזכויותיהם הסוציאליות, או לחילופין לפשיטת רגלה של החברה הזוכה,
- 6 שבשרשור תגרם אף זו לפגיעה בתשלום לעובדים.
- 7
- 8 הטענה השלישית היא שינוי מסוים בטיעוני העותרת שנעשה במהלך הדיון בעתירה. לאמור שמסמכי
- 9 המכרז ומסמכי ההבהרות לקו בעמימות. היינו, ממחיר האומדן ניתן היה לגזור שערכי הרכיבים
- 10 השונים נקבעו בלי לכלול תוספות ותקורות שונות בהתאם לחוק. ביום 1/9/13 פורסם צו העסקת
- 11 עובדים. הצו נכנס לתוקפו ביום 1/11/13. העותרת גורסת שבצו מעוגנים מהדורה 6 של הוראות
- 12 חשכ"ל וההסכם הקיבוצי מיום 4/12/12. במסמכי המכרז, בהבהרות בעקבותיו ובחוות דעת
- 13 המומחה מטעם מקורות, כלולות הוראות סותרות ביחס לשאלה האם מחיר האומדן משקף גם את
- 14 עלויות הצו והאם מגולמות בו תקורות ורווח, או שהוא מחיר המינימום שעליו יש להוסיף את מחיר
- 15 התקורות והרווח.
- 16
- 17 הצעת העותרת הוגשה על פי ההבנה המוטעית שלה את מסמכי המכרז. אי הבהירות כמקור להטעיה
- 18 שוללת את תקינות מסמכי המכרז ומשום כך יש להורות על ביטולו ועל פרסום מכרז חדש.
- 19
- 20 **טיעוני המשיבות**
- 21 טיעוני המשיבות נחלקים לשלושה ראשים: (1) טענות סף; (2) העותרת אינה עומדת בתנאי הסף של
- 22 המכרז; (3) תקינות החלטת ועדת המכרזים.
- 23
- 24 **טענות סף**
- 25 הערבות הבנקאית הוחזרה לעותרת עם קבלת תוצאות המכרז. מאחר שהעותרת חולקת על
- 26 התוצאה, היה עליה להחזיר את הערבות הבנקאית לוועדת המכרזים. היא לא עשתה כן. בנסיבות
- 27 אלה, לא ניתן להידרש לעתירה כלל ועיקר, שכן הענקת הזכייה לעותרת בלי "גיבוי" של ערבות
- 28 בנקאית, היא פגיעה בעקרון השוויון ביחס למציעים כולם [עת"מ (תל אביב יפו) 2443/05 אינפוגרף
- 29 מוצרי נייר (1991) בע"מ נ' מפעל הפיס בע"מ].
- 30
- 31 העותרת לא צירפה את מסמכי ההצעה שלה למכרז במלואם. כך לא ניתן לבחון את ההצעה גופה
- 32 וממילא אי אפשר להעניק לעותרת סעד של זכייה [עת"מ (ירושלים) 388/07 חברת תמס יוסף עבודות
- 33 צנרת בע"מ נ' ועדת המכרזים של המועצה האזורית מטה יהודה].
- 34

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 14-01-33899 רשת בטחון בע"מ נ' מקורות חברת מים בע"מ ואח'

1 מחדל נוסף של העותרת הוא אי צירוף מציעים נוספים למכרז; ראש וראשונה הזוכה צוות חמש
2 (שצורפה מאוחר), אך גם שאר המציעות שתוצאות העתירה עשויות להשפיע גם עליהן.

3
4 העותרת לא מיצתה את האפשרויות שהיו בידה לפני שהגישה את העתירה. היא לא פנתה לוועדת
5 המכרזים בהשגה על תוצאות המכרז. אי מיצוי חליכים כשהוא לעצמו עשוי להוות מחסום מפני
6 קבלת העתירה ואף מפני דיון בה.

7
8 **אי עמידה בתנאי סף של המכרז**

9 תנאי סף מרכזי של המכרז הוא דרישת ניסיון קודם בתחום שירותי שמירה ואבטחה. הניסיון צריך
10 להקיף פעילות בקרב שני גופים לפחות מתוך הגופים הכלולים בתוספת לחוק הסדרת הביטחון
11 בגופים ציבוריים, תשנ"ח-1998 (להלן: "חוק הסדרת הביטחון"), שהשתרעה על פני שלוש שנים
12 רצופות מתוך חמש השנים שקדמו להגשת ההצעה למכרז, בסדר גודל של 50 מאבטחים לפחות, לכל
13 גוף, בכל שנה.

14
15 ועדת המכרזים ביקשה לברר, לאחר פתיחת מעטפות ההצעה, את העמידה בדרישת הניסיון וביקשה
16 אישורים מתאימים מן העותרת. המסמכים שהעותרת שלחה בתגובה מעידים על עיסוק בשירותי
17 אבטחה לרשויות מקומיות ולחברת "אחוזה החוף", שאין כלולות בתוספת לחוק.

18
19 מקורות טוענת שדרישת הסף בעניין הניסיון חשובה ביותר. שכן מתקני חברת מקורות הם מתקנים
20 אסטרטגיים בעלי חשיבות בקנה מידה לאומי. לפיכך נדרשת רמת אבטחה גבוהה העולה על זו
21 הנדרשת במוסדות חינוך וברשויות המקומיות.

22
23 ניתן להניח שאילו נדרשה ועדת המכרזים לבדיקה עניינית של הצעת העותרת, הייתה פוסלת אותה
24 בשל אי עמידה בתנאי הסף האמור (כאמור למעלה מכאן, לא נערכה בדיקה עניינית משום שועדת
25 המכרזים בדקה לגופן רק את ההצעות הזוכות שהיו הזולות ביותר).

26
27 **תקינות החלטת ועדת המכרזים**

28 החליק לפני ועדת המכרזים נעשה בליווי של מומחה, רו"ח אילן שגב, שחוות דעתו שימשה את
29 קביעת אומדני המכרז. האומדן של מחיר מינימום לשעת עבודה – 39 ש"ח למאבטחי שטח רגילים –
30 משקף את כלל הזכויות האמורות להשתלם ואת המרווח המתאים לשם שמירה על זכויות אלה.

31
32 טענות העותרת לכך שההצעות הזוכות הן גרעוניות, אינן מוכחות כדבעי. הנחת העותרת שעל מחיר
33 האומדן לשעת עבודה יש להוסיף עלויות נוספות של תקורות ורווח, בטעות יסודה. כאמור, מחיר
34 האומדן כולל בחובו את כלל הזכויות האמורות להשתלם. יתר על כן, תחשיבי העותרת נסמכים על
35 סוגי מאבטחים שהם בסך הכל 20% מכוח האדם שיועסק על ידי הזוכה במכרז. יתר המועסקים

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 14-01-33899 רשת בטחון בע"מ נ' מקורות חברת מים בע"מ ואח'

1 יזכו לשכר גבוה יותר (למשל מאבטח שטח מתקדם – 107.5%; מאבטח שטח מתקדם א' – 115%
2 וכן גם מוקדנים ומפקחים).
3
4 מכל מקום, לאחר הגשת העתירה פנתה ועדת המכרזים בשנית לר"ח שגב והוא בחן שוב את
5 ההצעות וחיווה דעתו בדבר רווחיותן של ההצעות הזוכות. ההצעות הזוכות וגם הצעת צוות חמש
6 עולות בשקל אחד על מחיר האומדן. גם עובדה זו מלמדת על סבירות האומדן ועל "מחירי השוק"
7 המקובלים.
8
9 אחד הרכיבים של טיעוני העותרת לגרעוניות ההצעות הזוכות מושתת על טענה שההצעות אינן
10 מגלמות בחובן את תנאי השכר והחטבות שהוענקו לעובדים בצו להעסקת עובדים על ידי קבלני
11 שירות בתחמי השמירה וניקיון בגופים ציבוריים, התשע"ד-2013 (להלן: "צו העסקת עובדים").
12 תשובת המשיבות לכך היא שהמציעות עודכנו במסגרת "סיור קבלנים" שההצעות צריכות להתעלם
13 מצו העסקת עובדים וכשיינתן לצו תוקף, תעדכן מקורות את מחירי שעות העבודה של המאבטחים
14 ברמות השונות. יצוין שהמחויבות לשלם לעובדים כהתאם להוראות צו העסקת עובדים כלולה
15 במסמכי המכרז (נספח י"ג), אולם כאמור ההבחרה שניתנה מצמצמת את המחויבות האמורה.
16
17 מקורות מודעת למחויבותה לקיום מיטבי של זכויות העובדים והיא הבטיחה את הדבר באמצעים
18 שונים והוראות שונות הכלולות במסמכי המכרז ובדרכי הפיקוח על מימושו. אין חשש להפרת
19 הוראות הדין מצד מקורות או מצד הגורם הזוכה במכרז בהקשר זה.
20
21 הצעתה של העותרת יקרה במיליון ש"ח לשנה מהצעתה של רשף ביטחון, וב-4,000,000 ש"ח לכל
22 תקופת המכרז (ארבע שנים). קבלת ההצעה הזולה ביותר במכרז, הצעתה של רשף ביטחון, עולה
23 בקנה אחד עם אינטרס החיסכון לקופה הציבורית.
24
25 כללו של דבר, ועדת המכרזים פעלה בסבירות ובהגינות. גם אם תאמר שנפלה טעות כלשהי, אין
26 מקורה בשרירות לב או בשיקול דעת בלתי סביר באורח קיצוני.
27
28 רשף ביטחון צירפה לתגובתה לעתירה תחשיב התומך ברווחיות הצעתה ומפריך את הטענות בדבר
29 גרעוניותה. על פי תחשיב זה המבוסס על הטבלאות שעמדו בבסיס הצעתה, הרווח הצפוי לרשף
30 ביטחון הוא 232,200 ש"ח לשנה.
31
32 עוד מציינת רשף ביטחון את הוראות החשב הכללי במשרד האוצר בדבר חישוב שכר שומרים
33 ומאבטחים (להלן: "הוראות חשב"ל"). בהוראות אלה נקבע שכר עבודה של עובד שמירה להיות
34 36.71 ש"ח לשעה. סכום זה כולל בחובו את כלל הזכויות האמורות להשתלם מכוחם של חוקי המגן,

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 14-01-33899 רשת בטחון בע"מ נ' מקורות חברת מים בע"מ ואח'

1 ההסכם הקיבוצי וצו ההרחבה האחרון הרלוונטי. מכאן ברור שהמחיר הכלול בהצעתה של רשף
2 ביטחון – 39.3 ש"ח – מגלם בחובו רווח לצד שמירה על זכויות העובדים.

3
4 מוקד ח.א.ש מצדה מוסיפה טענה שלפי חישוביה, המחיר המינימלי שמבטיח מצד אחד שמירה על
5 זכויות העובדים, ומצד שני גם רווח מסויים, הוא 39.31 ש"ח לשעה. לפי זה, הצעת רשף ביטחון
6 אינה מבטיחה רווח ועשויה להיחשב כגרעונית. לעומת זה, הצעת מוקד ח.א.ש – 39.85 ש"ח –
7 מותירה ביד החברה רווח של 0.54 ש"ח לכל שעת עובד, תוך הענקת מלוא הזכויות המגיעות
8 לעובדים.

9
10 צוות חמש טוענת לגרעוניות הצעותיהן של רשף ביטחון ומוקד ח.א.ש, ואילו הצעתה שלה רווחית
11 ומקיימת את המחויבות לעובדים. הטיעון הזה מניח שההצעות הזוכות במכרז מגלמות את עלויות
12 צו העסקת עובדים ולכן הן בהכרח גרעוניות בעוד שהצעתה לשה אינה מגלמת את הוצאות הצו. עוד
13 גורסת צוות חמש שמתקיים פער מובנה בין הצעתה לבין הצעותיהן של הזוכות, שכן האחרונות
14 החילו מחירי שכר הנוהגים במגזר הציבורי בעוד שהיה נכון להחיל את מחירי השכר שבמגזר הפרטי
15 שעליהם התבסס גם המומחה שקבע את האומדן לצורך המכרז.

16
17 צוות חמש הגישה חוות דעת חשבונאית לתמיכת טענותיה וחראתה באמצעות זה את החישוב השגוי,
18 לסברתה, של ההצעות הזוכות.

19
20 אשר לטענת מקורות שצוות חמש גם היא לא עמדה בתנאי סף של המכרז, נטען מפי המשיבה
21 שנשלחו מצדה הבהרות בהתאם לדרישה שנדרשה ומעבר לכך לא נשמעה כלפיה כל הערה מצד בעלת
22 המכרז.

23
24 זה ועוד זה. מקורות טענה ביישום נוסחת חישוב של ערכי ההצעות. לצורך בחירת הזוכה במכרז,
25 חישובה ועדת המכרזים רק רבע מהשעות הכלולות (30,000 שעות במקום 130,000 שעות). חישוב כזה
26 גורם לתוצאה מעוותת.

27
28 **דיון והכרעה**

29 **טענות הסף**

30 **תנאי הניסיון וצירוף מסמכים לעתירה**

31 לטענה שהעותרת לא עמדה בתנאי סף של המכרז משמעות מוגבלת. מציע שלא עמד בתנאי סף של
32 המכרז אינו יכול לצפות לכך שביטול ההצעה הזוכה יגרום לחסבת הזכייה אליו. אולם פסילתו שלו
33 כמציע אינה שוללת את זכותו להשיג כנגד ההצעה הזוכה נע"א 8416/99 אי.א.א.א. אלקטרוניקס
34 מחשבים וציוד היקפי (1999) בע"מ נ' מפעל הפיס; ע"א 5035/98 משה"ב חברה לשיכון בניין
35 ופיתוח בע"מ נ' מינהל מקרקעי ישראל].

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 14-01-33899 רשת בטחון בע"מ נ' מקורות חברת מים בע"מ ואח'

1
2 על פני הדברים, העותרת נחשבת כמי שלא עמדה בתנאי הסף של המכרז. אולם אין קביעה
3 פוזיטיבית בהקשר זה מצד ועדת המכרזים. לכן העותרת אינה יכולה לצפות לכך שהזכייה במכרז
4 תינתן לה, אך היא יכולה לעתור – וכך עשתה – להחזרת הדיון לוועדת המכרזים כדי שזו תידרש, בין
5 היתר, להחלטה פוזיטיבית בעניין עמידת העותרת בתנאי הסף.

6
7 לשאלת החזרת הדיון לוועדת המכרזים יהיה מקום להידרש רק אם יימצא ממש בטיעוני העותרת
8 בדבר גרעוניות ההצעות הזוכות. ממילא אין גם משמעות כעת לטענת הסף בדבר אי צירוף מסמכים
9 מסוימים לעתירה.

10

11 *אי החזרת הערבות הבנקאית*

12 העותרת קיבלה לידיה את הערבות הבנקאית עם קבלת הידיעה על תוצאות המכרז. הכלל במצב
13 דברים זה הוא שמציע במכרז שקיבל לידי את הערבות הבנקאית נחשב כאילו "יצא מן המשחק".
14 שמורה לו רק הזכות לעתור לביטול המכרז על בסיס פגמים מהותיים שנפלו במכרז ולבקש סעד של
15 פתיחת הליכי המכרז מחדש (בנסיבות כאלה הוא, כמו גם אחרים, רשאי להשתתף במכרז מחדש).
16 מציע שקיבל לידי את כתב הערבות הבנקאית אינו יכול לתבוע לעצמו את הזכייה במכרז [ע"א
17 7699/00 טמג"ש **חברה לניהול נ' רשות הניקוז קישון** (להלן: "פס"ד טמג"ש")]. זה בהבדל ממציע
18 שלא קיבל לידי את הערבות, אלא שמסיבה זו או אחרת תוקף הערבות פקע כשהיא עדיין בידי
19 בעלת המכרז. בנסיבות כאלה נותרת ביד המציע שהפסיד במכרז הזכות לעתור להסבת הזכייה אליו
20 [עע"מ 10064/04 מרגלית ש.א. **רכב בע"מ נ' מדינת ישראל - משרד התחבורה**].

21

22 *עמימות במכרז*

23 טענת העמימות במכרז נוגעת לשאלה האם מחיר האומדן משקף גם את עלויות צו העסקת עובדים
24 והאם הוא מגלם תקורות ורווח.

25

26 עיון במסמכי ההבהרות שנערכו בעקבות סיור הקבלנים מפזר את מסך העמימות. ניתן מענה מפורש
27 לשאלה האם לגבי תעריף לשעת שומר יש לחוסיף תוספות שונות (כגון תוספת שבתות וחגים
28 ותוספות אחרות). המענה המפורש הוא ש"בתחשיב שעת עבודה שמוצע על ידי החברות, יש להביא
29 בחשבון תוספות לשכר עבודה שיש לשלם בשבתות וחגים לפי חוק, באופן שיכלול רכיב זה וכל
30 רכיב אחר רלוונטי" [שאלה 33 במסמך ההבהרות]. הוא הדין באשר לתמחור תקורות ורווח [מענה
31 לשאלה 40 ו-41].

32

33 גם אם תאמר שחוסר בהירות מסוים עולה מפרקים שונים במכרז; כגון ציון שהאומדנים אינם
34 כוללים תקורות ורווח (עמוד 16 למכרז), אזי מסמכי ההבהרה מבארים את הסתום ומסירים
35 ספקות.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 14-01-33899 רשת בטחון בע"מ נ' מקורות חברת מים בע"מ ואח'

1
2 גם בעניין עלויות צו העסקת עובדים מקורות נתנה דברתה שככל שהצו יצריך, תשלם מקורות את
3 הפרש העלויות של ההעסקה הנובע מן הצו.
4
5 הלכה היא שיש לפרש את תנאי המכרז באורח רחב, שבמסגרתו מועדפת האפשרות לקבל את
6 ההצעות במכרז על פני דחייתן [נע"א 4605/99 אלישירא מערכות אלקטרוניות בע"מ נ' רשות שדות
7 התעופה בישראל].
8
9 נראה לי ברור זה שיש לדחות את טענת העמימות ולקבל את השקפת מקורות.
10
11 **גרעוניות ההצעות הזוכות**
12 מעיקרה טענה העותרת בכתב העתירה שמחיר האומדן – 39 ש"ח לשעת עבודה של מאבטח – אינו
13 משקף תקורות ורווח. לכן הצעת רשף ביטחון – 39.3 ש"ח – היא בהכרח הצעה גרעונית. שכן הוספת
14 תקורות ורווח על מחיר האומדן מוליכה לתוצאה גבוהה יותר מן המחיר שהוצע בידי רשף ביטחון.
15
16 במהלך בירור העתירה הבינה העותרת שטענתה לעמימות במכרז לא תצלח. שכן סיור ההבהרה
17 שנערך לקבלנים ביאר להם את הפרטים שנראו לכאורה סתומים, עמומים וסותרים במכרז. לשון
18 אחר, מסמך ההבהרה האיר את העובדה שהאומדן מגלם בחובו גם תקורות ורווח. לפיכך, שינתה
19 העותרת טעמה וטענה שמחיר האומדן עצמו הוא גרעוני.
20
21 טענה אחרונה זו אינה מבוססת כדבעי. מחיר האומדן נקבע על סמך הוראות החשכ"ל שכוללות את
22 מלוא התוספות האמורות להשתלם (להוציא עלויות נוספות בעקבות צו העסקת עובדים שמקורות
23 התחייבה להוסיף). מכאן שכל הצעה במכרז העולה על מחיר האומדן, אפילו באגורה בודדת, היא
24 הצעה בת רווח, ולו רווח מזערי. לא בכדי החצעות הזוכות (רשף ביטחון ומוקד ח.א.ש) והצעת צוות
25 חמש דומות זו לזו וקרובות מאוד למחיר האומדן (בפער של עד שקל אחד). הצעת העותרת גבוהה מן
26 האומדן באורח חריג (חמישה שקלים). עובדה זו משמיעה שהעותרת לא העריכה נכון את מחירי
27 העלות, התקורות והרווח ולא דווקא שמחיר האומדן גרעוני מיסודו.
28
29 לא למותר לומר ש"סבירות" הרווח גדלה אם נוטלים בחשבון את העובדה שכ-80% מכוח האדם
30 המועסק במסגרת המכרז הוא של מאבטחים בדרגות מתקדמות, ששכרם גבוה משכרו של מאבטח
31 רגיל. לכך השפעה מכרעת על היקף רווחיות ההצעות.
32
33 זה ועוד זה. טענה לגרעוניות האומדן הייתה צריכה להתעורר עוד קודם לפרסום תוצאות המכרז.
34 שהרי הנתונים כולם עמדו לנגד עיני העותרת. פתיחת מעטפות ההצעות וגילוי ההצעות השונות אינם
35 מעלים ואינם מורידים בהקשר לגרעוניות האומדן: "אין זה ראוי כי משתתף במכרז, הפגום לדעתו,

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 14-01-33899 רשת בטחון בע"מ נ' מקורות חברת מים בע"מ ואח'

1 ינצור הפגם בליבו, מתוך תקווה לזכות בו, ורק אם הפסיד יעורר טענות פגם... התנהגות שכזו אינה
2 בתום לב. היא נופלת מאמת המידה להתנהגות ראויה בין משתתפים במכרז ביחסיהם ההדדיים,
3 וביחסים שבינם לבין בעל המכרז..." [נע"א 4683/97 ידע מחשבים ותוכנה בע"מ נ' מדינת ישראל-
4 משרד הביטחון].

5
6 ההלכה היא שהסתייגויות מתנאי מכרז – והטענה לגרעוניות האומדן היא בגדר הסתייגות מתנאי
7 המכרז – יש להעלות לפני הגשת ההצעות. משנמנע מלהעלות הסתייגויותיו מראש ואף נמנע מהצגת
8 שאלות להבהרה, יהיה מנוע מהשמעת טענותיו לאחר פרסום תוצאות המכרז [המבקש לתקוף
9 מכרז בשל פגם בתנאיו נדרש לעשות כן בהקדם האפשרי ובטרם יגיש הצעתו. בית משפט זה כבר
10 פסק פעמים רבות כי מציע, הסבור כי נפל פגם במכרז אך אינו טוען נגדו אלא לאחר שנודע לו כי לא
11 זכה, יהיה מנוע מלהישמע בטענה זו" [בר"ס 6571/05 אחד מאיר שאיבות בע"מ נ' עיריית תל
12 אביב].

13
14 נצירת טענות כנגד המכרז בלבבו של מציע והצפתן על פני השטח לאחר פרסום התוצאות, נתפסת
15 כהפרה של עקרון השוויון וחובת ההגינות כלפי מציעים אחרים, לרבות מציעים בכוח [בג"צ 126/82
16 טיולי הגליל בע"מ נ' ממשלת ישראל – משרד התחבורה; בג"צ 430/89 מאור שילוט ופרסום נ'
17 עיריית כפר סבא].

18
19 העותרת לא נצרה את טענת גרעוניות האומדן בלבבה. היא פשוט נכשלה באיתור הטענה במועדה.
20 אולם התוצאה מבחינת ההשלכות לגבי מציעים אחרים זהה להסתרה מכוונת. על כן, היה עליי
21 לדחות את הטענה גם אילו סברתי שיש בה ממש מסוים.

22
23 כללו של דבר, משלא מצאתי יסוד לטענת הגרעוניות של האומדן, עליי לדחותה.

24 התוצאה

25 משלא נמצא בסיס וממש בטענות השונות של העותרת, יש לדחותן.

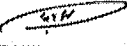
26
27 העתירה נדחית.

28
29 המשיבות מוקד ח.א.ש וצוות חמש "קפצו" על עגלת העתירה וביקשו, כל אחת בדרכה, "לנתב" את
30 הזכייה אליה. מוקד ח.א.ש טענה שההצעה הזוכה היא הצעה גרעונית ואילו צוות חמש טענה
31 לגרעוניות שתי ההצעות הזוכות עפ"י התחשיב שצוין מפי המציעות. שתי משיבות אלה טענו גם
32 לפסלות הצעת העותרת.
33
34

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 14-01-33899 רשת בטחון בע"מ נ' מקורות חברת מים בע"מ ואח'

- 1 דחיית טענות העותרת מוליכה ממנה ובה לדחיית טיעוני המשיבות הללו. לא נמצא בסיס לטענת
- 2 גרעוניות האומדן ולא נמצא בסיס לטענת גרעוניות ההצעות הזוכות.
- 3
- 4 מכאן מתחייבת התוצאה הבאה:
- 5 א. העותרת תשלם לכל אחת מן המשיבות מקורות ורשף ביטחון סך 20,000 ש"ח הוצאות
- 6 משפט ושכר טרחת עו"ד בתוספת מע"מ כחוק.
- 7 ב. כל אחת מן המשיבות מוקד ח.א.ש וצוות חמש, שהשימו עצמן כעותרות, ישלמו לכל אחת
- 8 מן המשיבות מקורות ורשף ביטחון סך 10,000 ש"ח הוצאות משפט ושכר טרחת עו"ד
- 9 בתוספת מע"מ כחוק.
- 10
- 11 ניתן היום, כ' שבט תשע"ה, 09 פברואר 2015, בהעדר הצדדים.
- 12
- 13 דר' עודד מודריק, שופט, סגן נשיאה
- 14
- 15